

Analiza Impactului de Reglementare
a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la organizarea și funcționarea camerelor agricole

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la organizarea și funcționarea camerelor agricole
Data:	28 februarie 2024
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Direcția juridică
Persoana responsabilă și informația de contact:	Vasilii DOGOTARI, șef interimar al Direcției juridice MAIA, Tel.: 0(22) 204525
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
<p>Elaborarea proiectului de lege cu privire la organizarea și funcționarea camerelor agricole este condiționată de necesitatea executării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, care la capitolul 4. Agricultură și industrie alimentară, în cadrul acțiunii 4.46, prevede aprobarea de către Guvern a proiectului de lege privind crearea și funcționarea camerelor agricole, acțiune planificată a fi realizată în trimestrul IV, 2023.</p> <p>Precondițiile care au impus elaborarea proiectului respectiv rezidă în necesitatea asigurării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - creșterii rezilienței sectorului agricol, prin sprijinirea unor venituri viabile ale fermierilor, sporirii diversității agricole și a securității alimentare pe termen lung; - modernizării agriculturii și a zonelor rurale prin îmbunătățirea accesului fermierilor la cercetare, inovare, schimb de cunoștințe și formare și prin încurajarea adoptării informațiilor și practicilor noi și inovative; - intensificării cooperării și a schimbului de cunoștințe, precum și îmbunătățirii formării în domeniul agriculturii; - consolidării capacităților de absorbție de către fermierilor a noilor tehnologii, a instrumentelor disponibile pentru dezvoltarea rurală și infrastructură, a sistemelor eficiente de consiliere agricolă și formare continuă a fermierilor, precum și a fondurilor de sprijin destinate susținerii dezvoltării agriculturii și mediului rural. <p>Totodată, procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană indică asupra necesității perpetuării unor practici sustenabile de guvernare și organizare a sectorului agricol, axate pe un dialog permanent și continuu dintre toți exponenții comunității agricole, iar lipsa verigii de comunicare dintre fermieri și sectorul public poate crea în continuare deficiențe în procesul de adoptare a deciziilor ce vizează interesele fermierilor, afectând astfel atât calitatea politicilor publice aprobate, dar și procesul de implementare a acestora.</p> <p>Astfel, reieșind din experiența mai multor state-membre ale UE, acest dialog este facilitat și realizat de către camerele agricole, create de către fermieri în vederea promovării intereselor acestora în raportul cu statul și instituțiile sale.</p>	

În acest sens, prin crearea camerelor agricole în Republica Moldova, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare consideră că va fi soluționată problema:

- accesului limitat al fermierilor la serviciile de consiliere și consultanță agricolă disponibile și calitative la nivel regional, centrate pe necesitățile fermierilor;
- lipsei abilităților și cunoștințelor fermierilor în accesarea fondurilor de suport, inclusiv externe, destinate dezvoltării afacerilor agricole, dar și creșterii nivelului de trai în zonele rurale;
- coordonării intersectoriale deficiente, fapt ce afectează calitatea politicilor publice aprobate, dar și procesul de implementare a acestora.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Chiar dacă rămâne un sector dominant în economia națională și unul din cei mai mare angajatori, sectorul agricol continuă să confrunte un șir de constrângeri și provocări, care influențează într-un mod nefavorabil evoluția sectorului, dar și coraportul acestuia cu alte sectoare ale economiei.

Astfel, potrivit Strategiei naționale de dezvoltarea agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2023, printre cele mai concludente probleme ale sectorului agricol se regăsesc:

1. Scăderea constantă a ponderii sectorului agricol în coraport cu alte activități economice.

Analiza contribuției activităților economice la formarea volumului producției denotă o scădere constantă a ponderii sectorului agricol, aceasta ajungând în anul 2019 la doar 10,5% comparativ cu maximum din ultimii 10 ani de 12,6% în 2014. Or, scăderea ponderii volumului producției, coroborată cu scăderea ponderii sectorului în valoarea adăugată brută, denotă orientarea sectorului spre produsele cu valoare adăugată scăzută.

Scăderea ponderii agriculturii a fost cauzată de contribuția scăzută în valoarea adăugată brută a outputurilor generate de sectorul agricol și, implicit, de productivitatea scăzută a sectorului în comparație cu alte sectoare ale economiei.

2. Volumul producției.

Da fiind variația, uneori accentuată, a prețurilor la producția agricolă, volumul producției agricole s-a manifestat cu oscilații periodice, determinate de modificarea anului de bază (din cinci în cinci ani), înregistrând o creștere generală, cu o evoluție din ce în ce mai încetinită.

În aceste condiții, agriculturii i-au revenit în anul 2020 circa 9,6% din volumul total al producției, cu o reducere de circa 3,9 p.p. față de 2011 și cu o cotă medie pentru perioada de referință de circa 11,8%. Astfel, tendința generală a volumului producției agricole pentru perioada 2011-2020 a fost una negativă, cu o reducere medie anuală de circa 0,3 p.p. (figura 1).

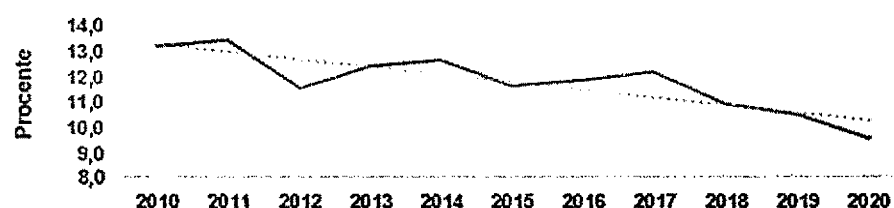

Figura 1. Cota agriculturii în volumul total al producției, 2010-2020,%, Biroul Național de Statistică

3. Angajarea în câmpul muncii.

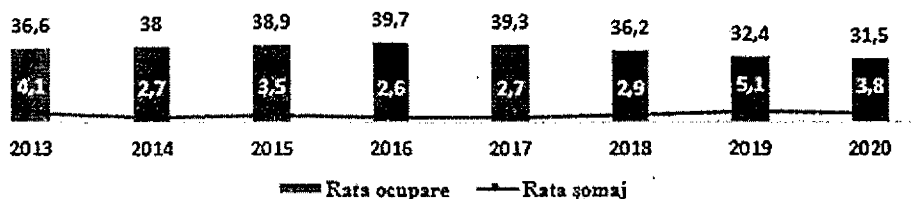
Chiar dacă este unul din cei mai importanți angajatori, asigurând cu locuri de muncă circa 21% din populația activă din țară, iar dacă ne referim și la persoanele care practică agricultura ca principală sursă de venit în gospodăriile casnice, ponderea celor care activează în sectorul agricol se ridică la peste 36%, nivelul de salarizare a angajaților din agricultură este printre cele mai reduse. Astfel, salariul mediu lunar în agricultură și serviciile conexe este de circa 4376 pentru femei și 5000 pentru bărbați, reprezentând cele mai mici salarii lunare ale anului 2021 în comparație cu celelalte ramuri ale economiei naționale. Salariul mic, condițiile precare de muncă și de trai din mediul rural sunt principalele cauze ale motivației reduse a angajaților, în special a tinerilor specialiști acutează și mai mult lipsa forței de muncă calificată și suficientă, dar și a interesului de activă în sectorul agricol.

4. Cercetarea, educația, consultanța în agricultură și extensiunea rurală

Pe lângă tendințele negative ale sistemului de cercetare și inovare, educație și extensiune rurală din Republica Moldova, se conturează și faptul nefuncționării la capacitate optimă și neplerea pe necesitățile sectorului agroalimentar, existând o disproporție între investițiile în sistem și rezultatele obținute, iar sistemul funcționând ca unul neintegrat. Legătura dintre instituții, tematică și produsele reale ale domeniului de cercetare și necesitățile concrete ale fermierilor, precum și ale oamenilor de afaceri practic lipsește. Proiectele de cercetare sunt formulate în baza capacităților existente ale institutelor științifice și nu țin cont în măsura necesară de nevoile sectorului real.

Mai mult, serviciile existente de extensiune rurală oferă servicii în mare parte pentru fermierii care practică agricultura la scară mică, având o cotă nesemnificativă în producția agricolă și alimentară comercială. Cererea crescândă de servicii specializate și de înaltă calitate a multor producători agricoli comerciali nu poate fi satisfăcută în măsura necesară de prestatorii actuali de servicii.

5. Dezvoltarea rurală

Dezvoltarea lentă a mediului rural este influențată de o serie de procese interconectate, precum migrația, scăderea ratei fertilității, îmbătrânirea populației, insuficiența serviciilor de bază, subdezvoltarea infrastructurii sociale și lipsa locurilor de muncă. Majoritatea acestor procese au cauze mult mai adânci de ordin sistemic și societal, iar evoluția lor denotă tendințe alarmante.

Pe de altă parte, Republica Moldova continuă a fi statul cu una din cele mai mici rate de ocupare la nivel european. În 2020, rata de ocupare în Republica Moldova a fost de aproximativ 31,5%, media UE fiind de 68% (figura 2.).

Figura 2. Rata de ocupare la nivel național, %, Biroul Național de Statistică

Agricultura rămâne principala activitate economică în mediul rural și singura activitate desfășurată de persoanele cu vârsta de peste 65 de ani. Structura ocupării este relativ statică, cea mai mare pondere în sectorul agricol o au persoanele cu vârsta între 45 și 54 ani (24%), urmată fiind de activitățile ce țin de

administrația publică locală, învățământ, sănătate și asistență socială, apoi de comerț și industrie, în care este încadrată o bună parte din populația mai tânără și o mare parte de femei. Această structură reflectă o slabă diversificare a economiei din zona rurală și o pondere scăzută a segmentelor puternic tehnologizate.

Analiza surselor de venituri în mediul rural relevă că doar 5% din acestea vin dintr-o activitate individuală nonagricolă (comparativ cu 15% din activitatea individuală agricolă), în timp ce un sfert din veniturile populației din mediul rural reprezintă prestații sociale. O pondere la fel de mare în totalul veniturilor o au și remitențele (22,3%), care, pe de o parte, reprezintă un instrument de amortizare a sărăciei, iar, pe de altă parte, evidențiază amplitudinea fenomenului emigrării.

De asemenea, impedimentele-cheie care afectează dezvoltarea agricolă și rurală și care pot fi soluționate prin crearea și funcționarea camerelor agricole în Republica Moldova (soluție identificată ca urmare a unei analize ample a experienței altor state din Uniunea Europeană în acest sens) se referă la:

- productivitatea scăzută a terenurilor, structura duală și fragmentată a exploatațiilor agricole;
- dependența agriculturii de condițiile climatice și riscurile naturale;
- dependența de prețurile inputurilor;
- infrastructura fizică și de servicii precară în mediul rural;
- sistemul de educație – cercetare – inovare și consultanță în agricultură neadaptat la realitățile curente;
- dificultăți în asigurarea cu forță de muncă calificată și necalificată, inclusiv sezonieră;
- cooperarea slabă în agricultură;
- lipsa unei coordonări sistemice a asistenței tehnice acordate domeniului agricol și rural;
- nivelul scăzut al investițiilor și finanțarea insuficientă a sectorului agricol;
- implicarea redusă a comunității locale în promovarea dezvoltării în mediul rural.

c) Expuneți clar cauzele care au condus la apariția problemei

Procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană oferă contextul potrivit realizării unui șir de reforme de ordin legislativ și instituțional, necesare dezvoltării și consolidării capacităților sectorului agricol autohton și plierii acestuia pe experiența și bunele practici UE în partea ce ține de creșterea competitivității sectorului agroalimentar, adaptarea practicilor agricole la schimbările climatice, reducerea nivelului de sărăcie în mediul rural și stimularea dezvoltării afacerilor agricole în mediul rural.

Astfel, atât cadrul de politici național recent aprobat cum ar fi Strategia Națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2023, precum și obiectivele Politicii agricole comune a Uniunii Europene, la care a fost aliniată Strategia menționată supra prevăd într-un mod univoc necesitatea sprijinirii fermierilor în vederea:

- îmbunătățirii productivității agricole și a potențialului sectorului agricol, pentru o aprovizionare stabilă cu alimente la prețuri accesibile;
- asigurării unui trai decent, dar și oferirii bunăstării și condițiilor de trai mai bune în mediul rural, precum și
- înlesnirii combaterii efectelor schimbărilor climatice și gestionării durabile a resurselor naturale.

În context, realizarea acestor acțiuni relevante procesului de dezvoltare și valorificare a potențialului sectorului agricol poate fi efectuată prin consolidarea instituțională a sectorului, facilitarea unui dialog eficient intersectorial în procesul de elaborare și promovare a politicilor agricole, dar și

prin sporirea și îmbunătățirea comunicării și colaborării între însăși fermieri. În acest sens, experiența altor state din UE a pus în evidență rolul central pe care îl au camerele agricole în acest proces.

Analiza amplă a experienței altor state din Uniunea Europeană, precum Austria, Slovenia, Polonia, etc. referitoare la organizarea și funcționarea camerelor agricole, realizată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu suportul Proiectului de Competitivitate și Reziliență Rurală în Moldova, finanțat de USAID, a demonstrat reușita instituționalizării camerelor agricole în țările menționate, totodată relevând aspecte-cheie în organizarea lor, pasibile a fi transpuse de Republica Moldova, în special fiind menționat modelul austriac, bazat pe „Principiul de jos în sus”.

Astfel, cu referire la *Austria*, conceptul de camere agricole există de mai bine de 100 ani, prima cameră agricolă fiind înființată în 1922 în landul Austria Inferioară, modelul austriac presupunând următoarea structură (figura 1.):

- 9 camere agricole ale landurilor (Austria fiind divizată în 9 landuri federale), o parte din ele având create la nivel regional și camere agricole districtuale;
- Camera Agricolă Austriacă, organizată la nivel național, cu oficiul în Viena.

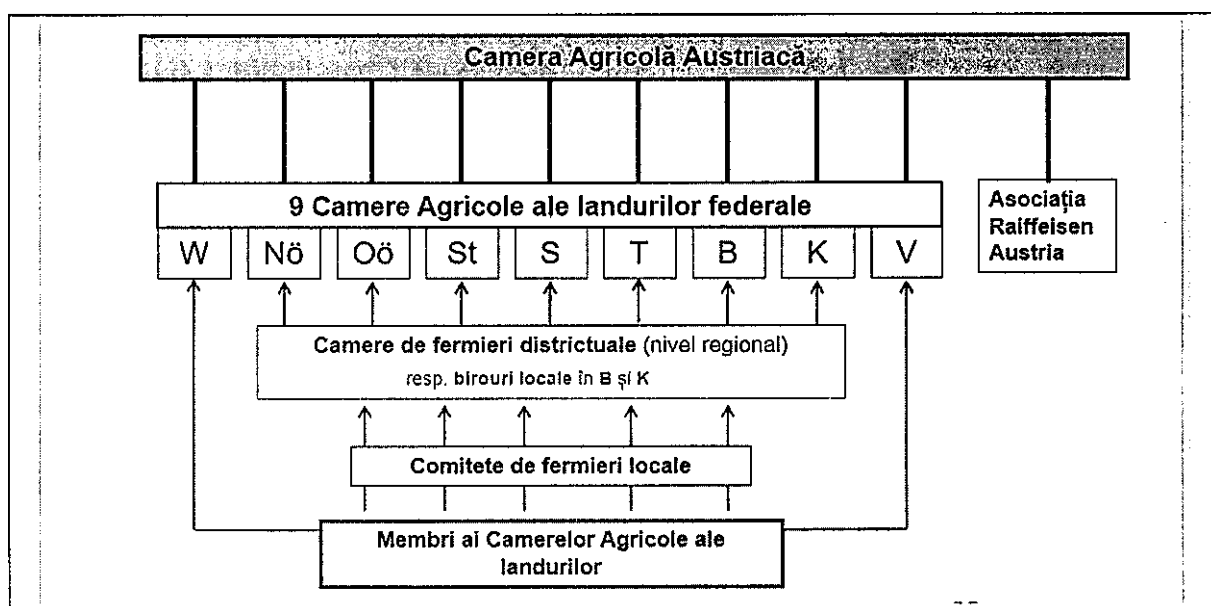

Figura 1. Modelul austriac de organizare a camerelor agricole

Principalele atribuții ale camerelor agricole austriece sunt:

- a) reprezentarea intereselor membrilor camerelor, inclusiv în raport cu alte autorități și instituții publice, în cadrul diferitor parteneriate sociale, create cu alte organizații reprezentative, etc;
- b) promovare;
- c) consiliere și consultanță, inclusiv prin organizarea activităților de pregătire și formare a fermierilor, cursurilor, activităților de schimb de experiență, etc;
- d) servicii, inclusiv contra plată.

Organele de conducere ale camerelor agricole austriece sunt adunarea generală, comitetul de conducere (organul colegial de conducere), condus de președinte și biroul camerelor, în calitate de organ executiv, condus de director.

Camerele agricole austriece dispun de birouri de specialitate, a căror număr variază de la o

cameră la alta, și întreprinderi subordonate, cu atribuții în diverse domenii aferente (de ex. Centre de formare, centre specializate în producere – viticultură, horticultură, etc.).

Finanțarea activității camerelor agricole se realizează din contul cotizației de membru, subvențiilor primite de la bugetul landului, subvențiilor de la stat, obținute din bugetul național, subvențiilor de la Uniunea Europeană, serviciilor de consultanță prestate contra cost.

Camera Agricolă Austriacă este organizația umbrelă pentru celelalte 9 camere agricole federale, creată pentru a:

- a) reprezenta interesele sale, dar și a celor 9 camere federale în raport cu instituțiile și cu alte organizații publice sau private naționale și internaționale;
- b) oferi suport și consultanță membrilor săi;
- c) gestiona proiecte cu finanțare europeană și internațională;
- d) organiza activități de formare și perfecționare a membrilor săi.

Pe lângă atribuțiile menționate mai sus, Camera Agricolă Austriacă joacă un rol important în procesul de adoptare a politicii agricole atât la nivel național, cât și al UE, având o influență puternică de lobby pe lângă Consiliul de miniștri ai statelor membre.

Interacțiunea Camerei Agricole Austriece cu principalii factori de decizie este prezentată schematic în figura de mai jos (figura 2.):

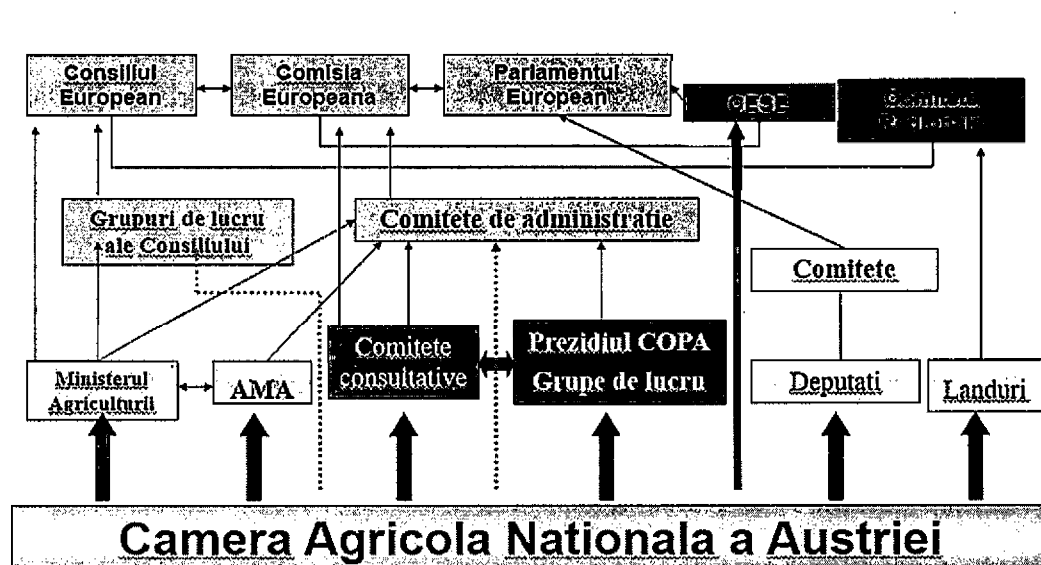

Figura 2. Interacțiunea Camerei Agricole Austriece cu factorii de decizie la nivel național și al UE

Organele de conducere ale Camerei Agricole Austriece sunt președintele Camerei, ales pe un mandat de 4 ani, consiliul Camerei, a cărui membri sunt Președintele Camerei Agricole Austriece, cei 9 președinți ai camerelor agricole federale și 2 reprezentanți ai Asociației Raiffeisen, adunarea generală, la care participă câte un reprezentant ai membrilor Camerei.

Activitatea camerelor agricole austriece este reglementată prin lege specială, aprobată din fiecare land federal:

1. Landul Carinthia – Legea privind Camera Agricolă din Carinthia, nr. 127/1991;

2. Landul Styria – Legea privind camerele de agricultură și silvicultură din Styria, nr. 14/1970;
3. Landul Tirol – Legea privind reprezentarea profesională în domeniul agriculturii și silviculturii în domeniul agriculturii și silviculturii (Camera de agricultură tiroleză și Camera de muncă agricolă), nr. 72/2006;
4. Landul Salzburg - Legea privind Camera de agricultură din Salzburg, nr. 1/2000;
5. Landul Austria Inferioară - Legea privind Camera de Agricultură a Austriei Inferioare (număr și an de aprobare neidentificat);
6. Landul Austria Superioară - Legea privind Camera Agricolă a Austriei Superioare, nr. 55/1967;
7. Landul Vorarlberg - Legea privind înființarea unei Camere de Agricultură pentru landul Vorarlberg (Legea privind Camera de Agricultură), nr. 59/1995;
8. Landul Burgenland – Legea privind Camera de Agricultură din Burgenland, nr. 76/2002;
9. Landul Vienna – Legea privind înființarea unei Camere de Agricultură pentru Viena, nr. 28/1957.

Cu referire la **Slovenia**, camera agricolă au fost creată în anul 2000, urmând “Principiul de sus în jos” și organizație după modelul de mai jos (figura 3.):

- Oficiul central al Camerei din Ljubljana;
- 13 oficii regionale create pe întreg teritoriul Sloveniei;
- 60 filiale, ce funcționează la nivel local.

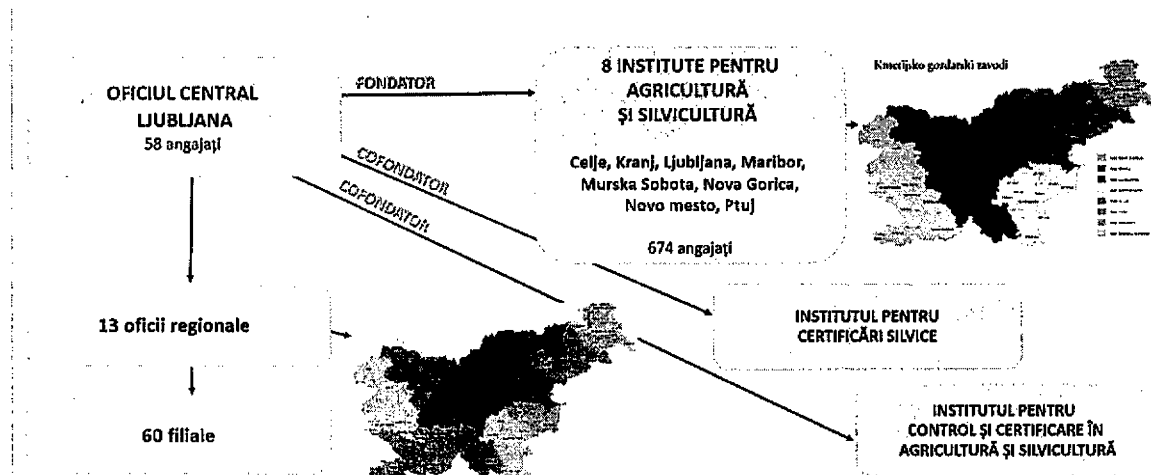

Figura 3. Modelul Sloveniei de organizare a camerelor agricole

Principalele atribuții ale camerei agricole din Slovenia sunt:

- a) reprezentarea intereselor membrilor săi, inclusiv în diverse comitete, comisii, etc. prin coordonarea dintre autoritățile publice și membrii săi pe diferite subiecte și asistență și consiliere pe diverse probleme – de ordin economic, social, financiar, etc;
- b) consultanță și formare pe diferite domenii (producere, tehnologii, aspecte de mediu, etc, asistență în aplicarea la diverse proiecte, fonduri de finanțare, plăți, diverse măsuri de sprijin acordate de UE;
- c) promovare, precum și informare a membrilor privind organizarea diferitor activități de interes public (evenimente publice, expoziții, târguri, etc.).

În Slovenia, activitatea camerelor agricole este realizată din contul bugetului de stat (în proporție de 57% din bugetul anual al camerelor), a cotizațiilor de membru și a serviciilor prestate.

Atât Oficiul central al Camerei agricole, cât și oficiile regionale sunt conduse de adunarea generală a membrilor, la care participă reprezentanții membrilor camerei agricole, consiliul director, în calitate de organ colegial de conducere, constituit din 20 de membri, președintele Camerei, ales din rândul membrilor consiliului director și directorul.

Sistemul Camerei Agricole în Slovenia mai include și o serie de institute, la care Camera este fie fondator, fie co-fondator, acestea având atribuții în domenii aferente activității Camerei, precum și Serviciul public de consiliere agricolă, care oferă atât servicii publice de consultanță/gratuite, cât și servicii cu plată.

Crearea și organizarea activității Camerei Agricole în Slovenia este reglementată de Legea privind Camera agriculturii și silviculturii din Slovenia, ZKGZ din 1999.

Astfel, chiar dacă sunt diferite ca abordare și mod de constituire, modele analizate au relevat rolul camerelor agricole în dezvoltarea și consolidarea capacităților fermierilor, reprezentarea și promovarea intereselor acestora în raport cu alte instituții, inclusiv din cadrul UE, în procesul de adoptare și implementare a politicilor agricole, fiind parte indispensabilă a procesului de luare a deciziilor de interes major pentru fermieri, fiind extrem de utile în procesul de absorbție a fondurilor disponibile pentru agricultură și dezvoltare rurală, dar și în cel de facilitare a cooperării intersectoriale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problemele cu care se confruntă fermierii, în special, și întreg sectorul agricol, în general se perpetuează continuu, iar gravitatea acestora se intensifică, în dependență de context – calamități și/sau dezastre naturale, pandemie, situația politică din regiune, etc. De aceea, conexiunea continuă cu toți exponenții sectorului agricol, în special cu fermierii, a căror interese sunt direct afectate, indiferent contextul existent, oferă o mai mare probabilitate de adoptare a unor decizii pertinente, echilibrate și asumate de toate părțile implicate în proces și pliate cu adevărat pe necesitățile fermierului.

Platforma cea mai potrivită pentru adoptarea unor astfel de decizii, dar și de întreținere a unui dialog constructiv și instant poate fi oferită de camerele agricole, care în esența lor reprezintă veriga de comunicare dintre fermier și factorii de decizie, care are rolul de a intermedia procesul de transmitere a necesităților de dezvoltare a sectorului către Guvern, dar și de a implica activ producătorii agricoli în procesul de adoptare a deciziilor cu impact asupra sectorului.

Mai mult, avînd rolul de reprezentare și promovare a intereselor fermierilor în relațiile cu reprezentanții autorităților publice locale, serviciilor desconcentrate în teritoriu, alte entități, instituții, organizații, care activează la nivel regional și local, camerele agricole prezintă un mare interes în cazul fermierilor micro și mici, care nu și-au găsit apartenență la nici o organizație sectorială, dar au nevoia de a fi reprezentați, promovați, consiliați și susținuți prin diversele forme de sprijin care pot fi oferite de camerele agricole.

Ca și în alte state, a căror experiență este relevantă procesului de instituționalizare a camerelor agricole în Republica Moldova, racordarea absolută a obiectivelor și valorilor camerelor agricole la necesitățile și interesele fermierilor va fi asigurată printr-un set de principii, precum cel al independenței în activitate, abordării de jos în sus, transparenței și responsabilității, imparțialității în activitatea camerelor agricole, egalității și accesibilității, colaborării și cooperării, centrării pe interesele membrilor camerelor agricole și al dezvoltării durabile.

În context, fără intervenția propusă prin adoptarea proiectului de lege respectiv, considerăm că se va amplifica:

- discrepanța sesizabilă dintre sistemul agricol autohton și sistemele agricole ale statelor-membre ale

<p>UE, la care tinde să fie racordată Republica Moldova prin șirul de angajamente asumate prin agenda de asociere la Uniunea Europeană;</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracterul precar al cooperării în sector, fapt ce va avea efect negativ asupra productivității sectorului, dar și asupra veniturilor fermierilor; - limitarea accesului la formele de suport disponibile pentru fermieri, condiționată de lipsa de cunoștințe, informații și abilități de accesare, necesare în acest sens; - tergiversarea procesului de dezvoltare rurală, cauzând un impact negativ asupra economiei locale și calității vieții în mediul rural.
<p><i>e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.</i></p>
<p>1. Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2023, care prevede 4 obiective generale de dezvoltare a sectorului agricol, printre care Obiectivul general 4. Asigurarea transpunerii aquis-ului UE și implementarea progresivă a acestuia în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și siguranței alimentelor, în cadrul căruia drept direcție prioritară este prevăzută fortificarea capacităților instituționale, a cadrului de reglementare și a politicilor din domeniul agricol și rural, în conformitate cu prioritățile naționale de dezvoltare, cerințele și standardele UE;</p> <p>2. Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, care la capitolul 4. Agricultură și industrie alimentară, în cadrul acțiunii 4.46, prevede aprobarea de către Guvern a proiectului de lege privind crearea și funcționarea camerelor agricole, acțiune planificată a fi realizată în trimestrul IV, 2023.</p>
<p>2. Stabilirea obiectivelor</p>
<p>a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - asigurarea dezvoltării unui sistem instituțional agricol eficient și pertinent realizării priorităților de dezvoltare a sectorului agricol și a mediului rural, prevăzute în documentele de politici cheie, relevante sectorului agricol; - crearea unui cadru legal favorabil dezvoltării și funcționării sistemului camerelor agricole în Republica Moldova în contextul asocierii la Uniunea Europeană; - susținerea dezvoltării comunității agricole și promovarea integrării tehnologiilor noi, inovațiilor și bunelor practici în procesele agricole; - consolidarea capacităților la nivel local a reprezentanților sectoarelor public, civic și antreprenorial, în ceea ce privește procesele de dezvoltare locală și implementarea proiectelor; - facilitarea accesului fermierilor la cunoștințe, tehnologii avansate, tehnici noi de producere, resurse financiare pentru sprijinul activităților agricole desfășurate de aceștia în zonele rurale; - intensificarea cooperării dintre fermieri, creșterea eficienței mecanismelor de facilitare a dezvoltării întreprinderilor durabile din zonele rurale; - creșterea economică în zonele rurale, inclusiv prin creșterea numărului de locuri de muncă în zonele respective și sporirea veniturilor.
<p>3. Identificarea opțiunilor</p>

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunile propuse sunt următoarele:

Opțiunea I - "a nu face nimic";

Situația "a nu face nimic" este descrisă la compartimentul "Definirea problemei".

Opțiunea II - aprobarea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea camerelor agricole

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Proiectul Legii privind organizarea și funcționarea camerelor agricole are drept scop:

- a) asigurarea dezvoltării unui sistem instituțional agricol eficient și pertinent realizării priorităților de dezvoltare a sectorului agricol și a mediului rural;
- b) crearea unui cadru legal favorabil dezvoltării și funcționării sistemului camerelor agricole în Republica Moldova în contextul asocierii la Uniunea Europeană;
- c) susținerea dezvoltării comunității agricole și promovarea integrării tehnologiilor noi, inovațiilor și bunelor practici în procesele agricole.

Necesitatea asocierii fermierilor în camere agricole, care se creează cu scopul de a consolida și promova un dialog eficient și durabil a comunității agricole cu autoritățile publice, centrat pe dezvoltarea sustenabilă a sectorului agricol și a mediului rural, este condiționată de mai mulți factori, inclusiv de:

- 1) interesele comune ale fermierilor, asocierea fiind necesară întru apărarea și promovarea interesele comune ale acestora. Astfel, prin intermediul camerei agricole, fermierii pot colabora pentru a aborda problemele specifice lor, cum ar fi accesul la resurse, reglementările existente, etc;
- 2) accesul la resurse și informații, camerele agricole oferind fermierilor acces la resurse și informații necesare pentru îmbunătățirea practicilor agricole și a rezultatelor lor, facilitând schimbul de cunoștințe și experiențe între membri camerelor agricole, inclusiv la programe de instruire și finanțare;
- 3) puterea colectivă, astfel prin asociere fermierii obținând mai multă influență în negocierile cu factorii de decizie și alți parteneri de dialog.

Astfel, în vederea atingerii scopului propus, proiectul de lege prevede:

- a) scopul și sarcinile camerelor agricole;
- b) principiile și particularitățile de activitate ale camerelor agricole;
- c) funcțiile și atribuțiile camerelor agricole;
- d) modul de creare, organizare și funcționare a camerelor agricole;
- e) norme privind organele de conducere ale camerelor agricole și activitatea acestora;
- f) aspecte privind finanțarea activității camerelor agricole.

Potrivit proiectului de lege, în Republica Moldova camerele agricole urmează a fi constituite în două nivele, model bazat pe „Principiul de jos în sus” și structurat în:

- a) camere agricole regionale, organizate în cadrul teritoriilor identificate în baza localităților din mediul rural, învecinate geografic și coezive din punct de vedere al activităților agricole desfășurate pe aceste teritorii;
- b) Camera Agricolă Națională, constituită de camerele agricole regionale, în vederea promovării și reprezentării intereselor acestora și coordonării activității lor la nivel central.

Potrivit proiectului de lege, membrii camerelor agricole regionale sunt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care practică activitate de întreprinzător, desfășoară activitate agricolă pe teritoriul Republicii Moldova și are domiciliu/sediu în aria de activitate a camerei agricole regionale respective.

Calitatea de membru al camerei agricole regionale este obținută cu titlu imperativ, prin efectul legii respective, de către fermierul care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosește cel puțin 2 hectare de teren agricol arabil și/sau cel puțin 1 hectar de teren ocupat de culturi perene sau legume în câmp deschis, sau cel puțin 0,1 hectare de legume pe teren protejat ori un număr de animale mai mare decât cel prevăzut de Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară pentru exploatarea nonprofesională, inclusiv cel ce întrunește criteriile stabilite prin Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural pentru fermierul micro, mic, mijlociu și mare.

Caracterul imperativ al normei, care prevede obligativitatea calității de membru al camerei agricole, pentru fermierii care întrunesc condițiile sus-menționate nu este contrară jurisprudenței Curții Constituționale și CEDO. În acest context, menționăm Hotărârea Curții Constituționale nr. 13/2015 pentru controlul constituționalității Legii nr. 261 din 1 noiembrie 2013 cu privire la Colegiul Medicilor din Republica Moldova, care a reținut la considerentul 48 „că prin lege pot fi instituite organizații profesionale, investite cu competențe ale statului, care nu pot fi echivalate cu asociații obștești.” Totodată, la punctul 60 și 61, Curtea subliniază că „Comisia europeană a admis că, în general, libertatea de asociere implică libertatea de a nu se asocia sau de a nu adera la o asociație, cu excepția asociațiilor de drept public. Prin urmare, ordinele profesionale, care sunt instituții de drept public, reglementate de lege și urmărind scopuri de interes general, nu constituie o asociație în sensul art.11 din Convenție (Cauza X vs Olanda, Decizia Comisiei Europene din 1 martie 1983) (...). 61. Personalitatea juridică a ordinelor profesionale se acordă prin lege. Un ordin profesional reunește toți membrii unei profesii, aderarea fiind obligatorie, fiecare ordin incluzând obligatoriu toate persoanele abilitate să exercite profesia. Ordinul profesional nu rezultă dintr-o asociere liberă.”

Proiectul de lege prevede și modul de organizare/constituire a camerelor agricole regionale, precum și a Camerei Agricole Naționale, norme privind organele de conducere a camerelor agricole și atribuțiile acestora. Astfel, conform acestora modelul de organizare a camerelor agricole în Republica Moldova va fi unul hibrid, în sensul în care pe de o parte – statul, prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare va facilita procesul de creare și instituționalizare a camerelor agricole regionale, iar pe de altă parte – odată create, camerele agricole vor avea independență și autonomie totală în activitatea sa, ba mai mult, conform prevederilor proiectului în cauză, unul din principiile de care se vor ghida camerele agricole va fi cel al independenței în activitatea camerelor agricole, potrivit căruia activitatea camerelor agricole se desfășoară în mod liber, fiind interzisă orice imixtiune în activitatea acestora din partea autorităților publice ori a persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul acestora.

Schematic, sistemul camerelor agricole prevăzut a fi creat în conformitate cu proiectul de lege în cauză este prezentat în figura de mai jos (Figura 4.).

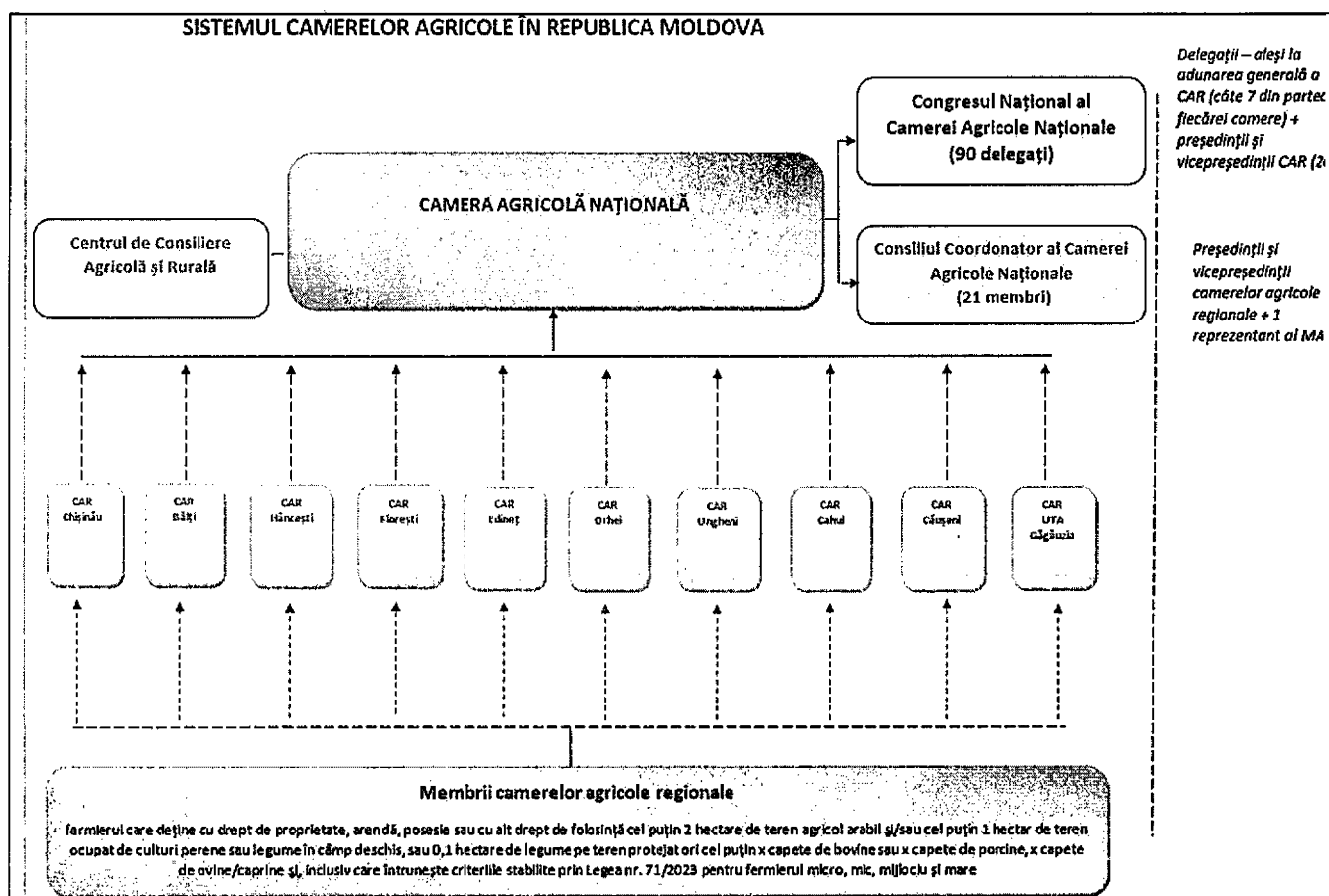

Figura 4. Modelul sistemului camerelor agricole în Republica Moldova

Implementarea prezentului proiect de lege va crea **beneficii sociale**, acoperind un număr semnificativ de fermieri-beneficiari ai suportului și serviciilor oferite de camerele agricole, **beneficii economice**, relevând un număr considerabil de locuri de muncă create odată cu instituirea camerelor agricole și afaceri viabile ce urmează să fie gestionate în zonele rurale, precum și **beneficii fiscale**, stimulând activitatea economică a localităților rurale și favorizând ulterior contribuțiile beneficiarilor în bugetul de stat.

De asemenea, proiectul de lege propus spre examinare va avea impact juridic, social, economic, administrativ, fiscal și de mediu.

Impactul juridic constă în oferirea dreptului fermierilor de a crea camerele agricole, care vor avea rolul de liant între interesele acestora și politicile promovate de stat în domeniul dezvoltării sectorului agricol și a mediului rural, camerele agricole obținând statut de persoană juridică, odată cu înregistrarea acestora la Agenția Servicii Publice, conform unei proceduri prevăzute de proiectul de lege în cauză.

Impactul social va fi resimțit în numărul locurilor de muncă noi create prin intermediul camerelor agricole, precum și în numărul fermierilor care vor obține acces la suportul sau serviciile oferite de camerele agricole.

Impactul economic va fi resimțit prin contribuirea camerelor agricole la sporirea rezilienței economice

a zonelor rurale, prin susținerea și dezvoltarea afacerilor agricole, dar și a celor din mediul rural, conexe sectorului agricol.

Impactul fiscal va fi vădit prin încasările realizate în bugetul de stat din contul impozitelor achitate atât de fermieri, cât și de către angajații camerelor agricole.

Impactul de mediu se va resimți ca urmare a promovării și implementării activităților pliate pe practici prietenoase mediului, care vor fi susținute de camerele agricole, prin serviciile de consiliere și consultanță agricolă oferite fermierilor.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Urmare a examinării problemei, riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate nu au fost identificate. Astfel, nu au fost identificate opțiuni alternative.

<p>4. Analiza impacturilor opțiunilor</p> <p>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</p> <p><i>Opțiunea I - A nu face nimic.</i></p> <p>Costuri: În lipsa intervenției date, nu au fost identificate costuri sau beneficii.</p> <p>Efecte negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa platformei de dialog și de parteneriat dintre fermieri și autoritățile publice cu competențe în domeniului agricol; - Acces limitat al fermierilor la cunoștințe și competențele necesare pentru a-și gestiona eficient exploatațiile agricole, pentru a face față provocărilor din sectorul agricol și de a crește capacitatea acestora de absorbție a fondurilor disponibile în acest sens; - Comunicare și colaborare anevoioasă între fermieri, în lipsa platformei pe care o oferă camerele agricole pentru schimbul de experiență și bune practici; - Lipsa spiritului de comunitate și solidaritate între agricultori. <p>Riscuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa cadrului legal național privind organizarea și activitatea camerelor agricole, astfel fiind enunțat riscul neexecutării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023; - Creșterea numărului populației neocupate în câmpul muncii; - Lipsa coeziunii dintre exponenții comunității agricole; - Diminuarea procesului de consolidare a cooperării în localitățile rurale. <p>Impactul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retenția dezvoltării economice a localităților din mediul rural; - Creșterea migrației interne și externe; - Lipsa locurilor de muncă în mediul rural; - Valoare redusă a investiției și a suportului financiar atras pentru dezvoltarea afacerilor agricole, precum și altor activități non-agricole, dar conexe sectorului agricol. <p>Având în vedere problematica abordată, efecte pozitive ale situației curente nu au fost identificate.</p> <p>b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</p> <p><i>Opțiunea II - Aprobarea proiectului de lege</i></p> <p>Aprobarea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea camerelor agricole ar putea atrage un șir de efecte pozitive, care vor fi resimțite cu precădere de către fermierii – membri ai camerelor agricole, precum și de întreaga comunitate locală, acestea fiind de natură economică, financiară, precum și socială.</p> <p>Posibile avantaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea veniturilor fermierilor, drept urmare a îmbunătățirii accesului acestora la cunoștințe și tehnologii moderne, precum și la suportul financiar oferit atât de stat, cât și de donatori pentru susținerea dezvoltării sectorului agricol și a mediului rural; - Crearea noilor locuri de muncă prin disponibilitatea acestora în cadrul camerelor agricole instituite la nivel regional, dar și național;
--

- Sporirea gradului de atragere a fondurilor externe pentru îmbunătățirea nivelului de muncă și trai în mediul rural;
- Consolidarea capacităților fermierilor, inclusiv a fermierilor micro și mici prin facilitarea accesului acestora la servicii de consiliere și consultanță agricolă;
- Sporirea coeziunii comunității agricole, în special la nivel regional;
- Contribuirea la asocierea intersectorială.

Costuri:

Asigurarea organizării și funcționării camerelor agricole va fi realizată din contul cotizațiilor de membru, care vor fi achitate anual, în mod obligatoriu, de către membrii camerelor agricole, care obțin această calitate în condițiile stabilite de proiectul de lege respectiv.

Astfel, potrivit art. 35 din proiect, membrii camerelor agricole vor achita cotizația anuală de membru, la data indicată în statutul camerelor agricole, utilizată de camerele agricole pentru a susține activitatea lor și pentru a asigura costurile și cheltuielile de funcționare ale acestora, precum și a Camerei Agricole Naționale.

Mărimea și modalitatea de calculare a cotizației anuale de membru va fi stabilită de statutul camerelor agricole regionale.

Totodată, camerele agricole pot diferenția mărimea cotizației achitate de membrii săi, la stabilirea acestora ținându-se cont de:

- a) forma juridică de organizare – întreprinzător individual, cooperativă agricolă, etc, fiecare categorie având fixată suma cotizației specifică acesteia;
- b) cifra de afaceri, reieșind din categoriile fermierilor prevăzute la articolul 3, alin. (1) din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural;
- c) tipul de cultură sau speciile de animale, precum și dimensiunea exploatației agricole.

Beneficii:

- Creșterea economică locală;
- Crearea locurilor de muncă în mediul rural, drept urmare a dezvoltării afacerilor;
- Contribuirea la creșterea afacerilor agricole în mediul rural;
- Stoparea migrației de la sat la oraș și peste hotarele țării;
- Îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă în mediul rural;
- Majorarea încasărilor la bugetele locale din contul impozitelor achitate atât de întreprinderile agricole, care beneficiază de suportul și consilierea necesară din partea camerelor agricole, cât și a persoanelor angajate în cadrul camerelor agricole.

Riscuri:

Nu s-au identificat riscuri în vederea aprobării proiectului de lege.

Costuri de conformare:

Nu s-au identificat costuri suplimentare de conformare.

Impactul:

Aprobarea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea camerelor agricole va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării comunității agricole, contribuind la promovarea integrării tehnologiilor noi, inovațiilor și bunelor practici în procesele agricole, sporirea productivității sectorului agricol, diversificarea activităților economice din zonele rurale, contribuirea la bunăstarea fermierilor, apărând interesele acestora într-un mod echilibrat.

<p>b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</p>
<p>Nu s-au identificat alte opțiuni alternative.</p>
<p>c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta</p>
<p>Riscurile asociate opțiunilor analizate au fost expuse mai sus.</p>
<p>Concluzie</p> <p>Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați.</p>
<p>Urmare a analizei opțiunilor prezentate, se recomandă aprobarea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea camerelor agricole (se anexează).</p> <p>Odată aprobat, proiectul va intra în vigoare după 3 luni de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
<p>5. Implementarea și monitorizarea</p>
<p>Implementarea proiectului de lege va fi asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentate, care este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor publice în sectorul agricol și mediul rural.</p> <p>Astfel, în condițiile stipulate în proiectul de lege, Ministerul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Va aproba grupurile de inițiativă privind constituirea camerelor agricole regionale, precum și componența acestora; - Va aviza documentele privind constituirea camerelor agricole regionale; - Va aviza procesele-verbale ale adunărilor generale de constituire ale camerelor agricole regionale; - Va desemna un reprezentant în Consiliul Coordonator al Camerei Agricole Naționale. <p>Totodată, potrivit proiectului de lege în cauză, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:</p> <p>a) va asigura consultarea obligatorie a opiniei Camerei Agricole Naționale la elaborarea politicilor relevante dezvoltării sectorului agricol și a mediului rural, de subvenționare în agricultură și mediul rural, la adoptarea altor decizii pe domeniile sale de competență, care pot avea impact asupra activității camerelor agricole regionale și a membrilor acestora;</p> <p>b) va include în componența colegiului Ministerului, consiliilor consultative, comisiilor specializate, etc., create pentru soluționarea unor chestiuni specifice, un reprezentant al Camerei Agricole Naționale;</p> <p>c) va asigura coordonarea cu Camera Agricolă Națională a programelor de dezvoltare a serviciilor de consiliere agricolă și rurală, a programelor de formare a fermierilor, altor activități de consultanță a fermierilor, în funcție de necesitățile acestora;</p> <p>d) va promova și facilita parteneriate între Camera Agricolă Națională și alte organizații, instituții, mediul de afaceri și alte părți interesate pentru dezvoltarea sectorului agricol și a mediului rural.</p> <p>Odată cu intrarea în vigoare a proiectului de lege invocat, Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu legea respectivă; - urmează să asigure elaborarea actelor normative necesare pentru implementarea legii în cauză.

6. Consultarea.

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Dat fiind prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative, precum și a Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, prezenta Analiză a Impactului de Reglementare și proiectul legii propriu-zis urmează a fi transmise spre examinare și avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor și părților interesate din sectorul agricol. Astfel, în procesul de consultări publice vor fi implicate, prin solicitarea avizelor, următoarele părți interesate:

- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Agenția Proprietății Publice;
- Agenția Servicii Publice,;
- Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Totodată, Proiectul legii privind organizarea și funcționarea camerelor agricole va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.

De asemenea, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, la necesitate, va organiza ședințe de lucru pentru a examina suplimentar și a pune în discuție obiecțiile și propunerile parvenite atât la Analiza Impactului de Reglementare, precum și la proiectul legii în cauză.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Proiectul legii privind organizarea și funcționarea camerelor agricole, precum și nota informativă pe marginea acestuia au fost plasate pe platforma dedicată consultațiilor publice a actelor normative promovate de Guvern www.particip.gov.md – <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-organizarea-si-functionarea-camerelor-agricole/11163>.

Mai mult, în conformitate cu prevederile pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a articolului 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege privind organizarea și funcționarea camerelor agricole a fost publicat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, www.maia.gov.md la data de 18 septembrie 2023, la compartimentul *Transparența decizională* – <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-organizarea-si-functionarea-camerelor-agricole/11163>.

Concomitent, proiectul a fost discutat și analizat de comun cu asociațiile și organizațiile reprezentative ale fermierilor inclusiv pe platforma grupului de lucru creat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prin ordinul nr. 58 din 3 iulie 2023, din componența căruia fac parte și reprezentanți ai Asociației „Moldova-Fruct”, Asociației „Pomusoarele Moldovei”, Asociației fermierilor producători de lapte, Federației Naționale a Fermierilor, Federației Agricultorilor din Republica Moldova (FARM), direcțiilor agricultură și alimentație, etc.

Totodată, Analiza Impactului de Reglementare însoțită de proiectul de lege propriu-zis urmează a fi avizat de către autoritățile și instituțiile interesate, conform listei stipulate în Cererea privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului respectiv, care urmează a fi anunțat în cadrul ședinței secretarilor de stat.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	2		
competitivitatea afacerilor	3		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	2		
concurența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadru instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	3		
situația social-economică în anumite regiuni	3		
situația macroeconomică	1		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	2		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	1		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1		
nivelul și calitatea educației populației	0		

conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
Anexe			
Proiectul de lege			

Secretar General al Ministerului

Sergiu GHERCIU

